

Občinski program varstva okolja

OPVO

Alenka Burja
Ministrstvo za okolje in prostor
12. junij 2006
Slovenska Bistrica

Pomen zmanjševanja izpustov

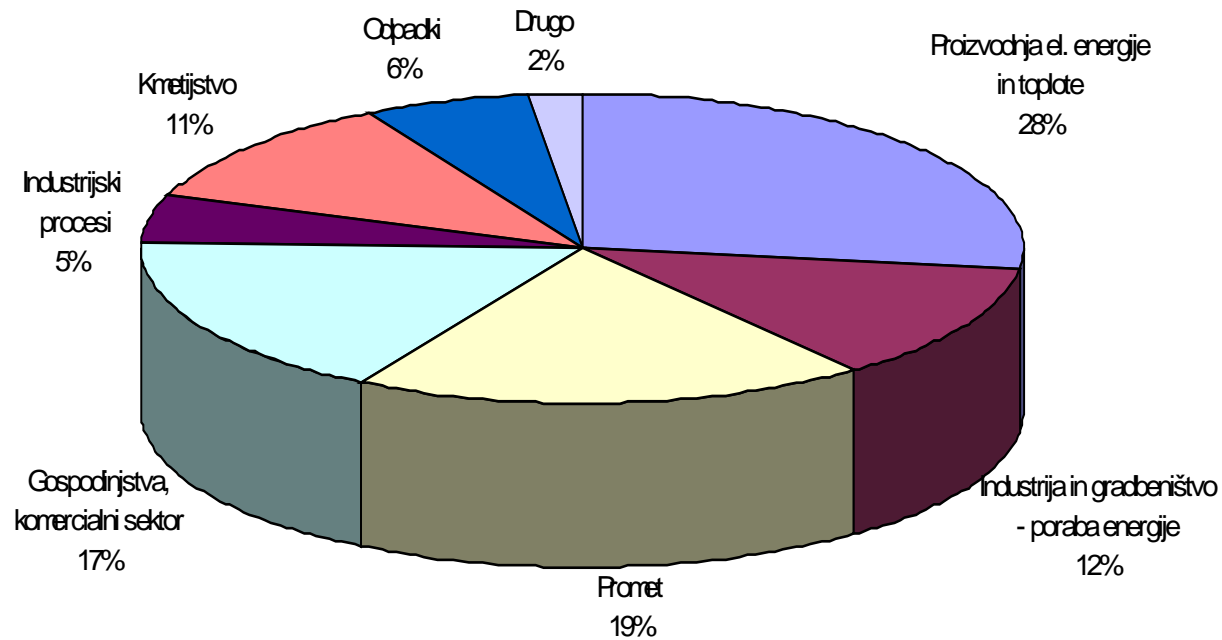
- Operativni program zmanjševanja toplogrednih plinov
- Nacionalni program varstva okolja
- Nacionalni energetske program
- Zakon o lokalni samoupravi

Operativni program zmanjševanja emisij TGP

- Operativni program, ki ga je Vlada RS sprejela 30. julija 2003, njegovo dopolnjeno verzijo pa leto dni kasneje, opredeljuje ključne instrumente za doseganje kjotskih ciljev, obveznosti posameznih sektorjev pri uvajanju teh instrumentov ter prilagajanje instrumentov za doseganje zahtevanih ciljev. Letos se pripravlja revizija OP TGP.

Operativni program zmanjševanja emisij TGP

- Slika 1: Emisije neposrednih toplogrednih plinov CO₂, CH₄, N₂O, CF₄, C₂F₆, HFC-jev, SF₆ (izražene v ekvivalentih CO₂) po sektorjih v Sloveniji v letu 1999. Vir: MOP

Nacionalni program varstva okolja

- **CILJ: Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za 8 % v obdobju 2008-2012 glede na leto 1986, med drugim z dosego naslednjih področnih ciljev:**
- *12 % delež obnovljivih virov energije v celotni energetski oskrbi države do leta 2010;*
- *zmanjšanje energetske intenzivnosti (za 30 % do leta 2015 v primerjavi z letom 2000);*
- *2 % delež biogoriv v prometu do leta 2005 in 5,75 % do leta 2010;*
- *16 % delež SPTTE do leta 2012 v proizvodnji električne energije;*
- *30 % nižja poraba energije v novih stavbah in možnost znižanja porabe energije v javnem sektorju za 15 %.*

Nacionalni energetska program

- Nacionalni energetska program (NEP) je dokument koordiniranja prihodnjega delovanja ustanov, ki se ukvarjajo z oskrbo z energijo ter postavlja cilje in določa mehanizme za prehod od zagotavljanja oskrbe z energenti in električno energijo k zanesljivi, konkurenčni in okolju prijazni oskrbi z energijskimi storitvami.

Cilj varovanja okolja

Do leta 2010:

- URE v vseh sektorjih rabe energije: povečanje za 10%
- URE v javnem sektorju: povečanje za 15 %
- Kogeneracija: podvojitvev obsega proizvodnje električne energije
- OVE v primarni energiji: dvig deleža z 8% na 12%
- OVE za toploto: dvig deleža z 22% na 25%
- OVE za elektriko: dvig deleža z 32,0% na 33,6%
- OVE v prometu: delež 2 % v letu 2005

Lokalni energetske koncepti

- **Definicija lokalnega energetskega koncepta:**

To je koncept razvoja lokalne skupnosti ali več lokalnih skupnosti na področju oskrbe in rabe energije, ki poleg načinov bodoče oskrbe z energijo vključuje tudi ukrepe za učinkovito rabo energije, soproizvodnjo toplote in električne energije ter uporabo obnovljivih virov energije.

Lokalni energetske koncepti

Ključne zahteve:

- izvajalci energetske dejavnosti in lokalne skupnosti so dolžni načrtovati obseg porabe in način oskrbe z energijo skladno z nacionalnim energetske programom
- energetske koncept (LEK) se pripravlja na vsaj vsake 10 let

Zakon o lokalni samoupravi

Občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena, ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom.

Med drugimi opravlja tudi naslednje naloge:

- upravlja občinsko premoženje
- načrtuje prostorski razvoj v okviru svojih pristojnosti
- ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe (distribucija plina in toplote)
- skrbi za varstvo zraka, tal, vodnih virov, za zbiranje in odlaganje odpadkov itd.
- ureja in vzdržuje vodovodne in energetske komunalne objekte

Vloga občine na področju energije

- porabnik energije (stavbe v občinski lasti, javna razsvetljava, javni transport)
- oskrbovalec z energijo (proizvajalci, distributerji, koncedenti)
- načrtovalec in usmerjevalec razvoja lokalne skupnosti

OPVO - Zakonska izhodišča

- **Zakon o varstvu okolja –**
 - **106. člen:** Poročilo o stanju okolja najmanj vsako četrto leto za svoje območje pripravi in javno objavi mestna občina
 - **38. člen:** Program varstva okolja in operativne programe za svoje območje sprejme mestna občina
- **Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja - NPVO**
- **Tematska strategija za urbano okolje**

OPVO Osnutek Smernic

- **Dosedanje aktivnosti za OPVO:**
 - Izvedba 10 delavnic na MOP za pripravo OPVO, 2005
 - Osnutek smernic za pripravo OPVO, 2006
 - Pilotni projekt MO Ljubljana, 2006
 - Smernice za pripravo OPVO, 2006

Osnutek Smernic OPVO

- **Osnovna izhodišča:**
 - Okoljsko načrtovanje je proces
 - Celostno upravljanje z okoljem
 - Dolgoročni cilji z letnim spremljanjem in prilagajanjem programa na 4 leta
 - Kratek, jedrnat, razumljiv dokument
 - Sodelovanje javnosti

Osnutek Smernic OPVO

- Strateški dokument (2012):
 - ❖ izhaja iz stanja okolja,
 - ❖ izbere vizijo z upoštevanjem načel,
 - ❖ ugotovi prednostne probleme,
 - ❖ postavi ključne izzive,
 - ❖ določi cilje in izvedljive ukrepe
 - ❖ vsebuje tako vsebinski kot proces del
 - ❖ dokument sprejet na občinskem svetu.

Pomeni temeljno osnovo pri prostorskem, gospodarskem in družbenem razvoju občin.

Osnutek Smernic OPVO

Predlagana vsebinska struktura in proces

- **Proces priprave OPVO:**
 - Odločitev
 - Projektna naloga
 - Potrditev
 - Operativna projektna skupina
 - Posvetovalna skupina
 - Najava procesa
 - Izvedba
 - Sprejem

Osnutek Smernic OPVO

- **Program vključevanja javnosti:**
 - Cilji sodelovanja
 - Predvidene javnosti
 - Koraki v procesu
 - Orodja in metode
 - Finančni okvir

Osnutek Smernic OPVO

- **Okvirna vsebinska struktura OPVO:**
 - Uvod
 - Vizija
 - Povzetek analize stanja in ocena trendov
 - Prednostni problemi in sklopi izzivov
 - Strateški cilji
 - Akcijski načrt z ukrepi
 - Spremljanje izvajanja, vrednotenje, dopolnjevanje programa

Osnutek Smernic OPVO

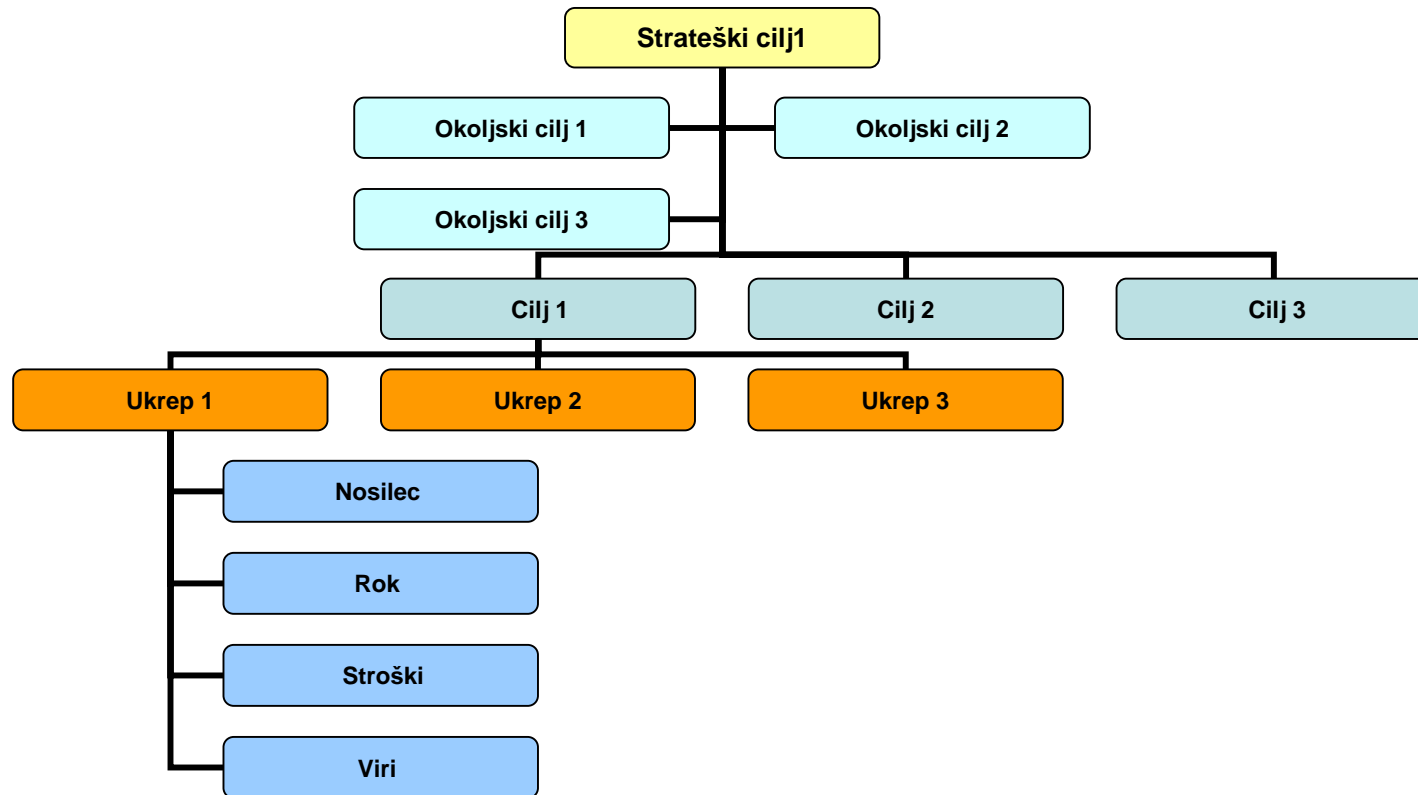
Povzetek analize stanja

Osnutek Smernic OPVO

- **Akcijski načrt:**
 - Cilji
 - Ukrepi
 - Nosilci
 - Roki
 - Stroški in viri
 - Kazalci
 - Trajnostni učinki

Osnutek smernic OPVO

OPVO – Pilotni projekt MOL

- **Ključni izzivi:**
 - Onesnaženost zraka
 - Podnebne spremembe
 - Ogroženost podzemnih voda
 - Izčrpavanje naravnih virov
 - Neohranjenost naravnega okolja
 - Onesnaženost tal

OPVO – Pilotni projekt MOL

- **Strateški cilji:**
 - Vzpostaviti sistem trajnostne mobilnosti
 - Zagotavljati energetska učinkovitost in rabo obnovljivih virov
 - Vzpostaviti varovanje narave in zelenih površin
 - Zagotavljati varovanje virov pitne vode
 - Ozaveščati za varstvo okolja
 - Mestna uprava kot vzor varstva okolja

Pilot MOL: Podnebne spremembe

- **Vzroki**

PROMET: Neurejenost prometnega sistema (tranzit, regionalni, javni, parkiranje, alternativna dostopnost).
Dnevna migracija prepuščena stihiji

ENERGETIKA: Naraščanje porabe energije, Slaba energetska učinkovitost, Premajhna uporaba obnovljivih virov energije, Energetsko neučinkovita gradnja, Uporaba nevarnih materialov pri gradnji

INDUSTRIJA: Industrija, prebivalci, gospodinjstva

PROSTORSKO NAČRTOVANJE: Neustrezno prostorsko načrtovanje (širjenje urbanega prostora), Gradnja nakupovalnih središč (potrošništvo), Podrejanje mestne prostorske politike interesom kapitala

Strateški cilj 1: Vzpostaviti sistem trajnostne mobilnosti

Okoljski cilji (predlog):

- Hrup:
- Zmanjšanje števila ljudi, ki prebivajo na območju, kjer hrup presega 55 decibelov.
- Kakovost zraka:
- Za območja, kjer je raven onesnaženosti zunanjega zraka pod mejnimi oz. ciljnimi vrednostmi, se te ravni ne sme poslabšati.
- Za območja, kjer so presežene mejne oz. ciljne vrednosti, pa je treba z ukrepi doseči, da se bo raven onesnaženosti zunanjega zraka izboljšala na predpisano raven.
- Podnebne spremembe:
- 8 % zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v prvem ciljnem obdobju 2008-2012 glede na izhodiščno leto 1986.

Strateški cilj 1: Vzpostaviti sistem trajnostne mobilnosti

- **Srednjeročni in konkretni cilji:**
- 1. Javni potniški promet (13 odstotkov)
- Povečati delež javnega potniškega prometa (mestni, regijski) na 30 odstotkov do leta 2012.
- 2. Nemotorizirana mobilnost
- Povečati delež nemotoriziranega prometa za 20 odstotkov do leta 2012 (glede na leto 2006).
- 3. Upravljanje z mobilnostjo
- Zmanjševanje potrebe po motorizirani mobilnosti.
- Skrajšanje dnevnih potovalnih razdalj.
- 4. Tovorni promet
- a. Zmanjšanje daljinskega cestnega tranzitnega prometa na raven leta 2000.
- b. Zmanjševanje tovornih transportnih poti znotraj regije za 20 odstotkov do 2012 glede na 2006.

Strateški cilj 1: Vzpostaviti sistem trajnostne mobilnosti

- **UKREPI:**

strateško-programski

zakonodajni

institucionalni

finančni/ekonomski

izobraževalno-promocijski

raziskovalni

informacijski

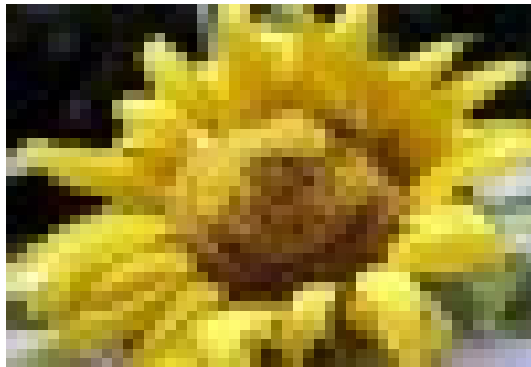
investicijsko-infrastrukturni

uprava kot vzor

Osnutek Smernic OPVO

Občinski program varstva okolja

Pilotni projekt MOL

- <http://www.gov.si/mop/>

Občinski program varstva okolja

